

Universitätsbibliothek Paderborn

**Saxonia || Et || Metropolis || Alberti Crantzii || Historici
Doctiss. Sacrae || Theologiæ & Iuris Canonici Doctoris |||
celeberrimi, ac Ecclesiæ Ham-||burgensis quondam
Decani**

Krantz, Albert

Coloniae, 1574

Capvt XXXI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11453

Bertoldus tum Saxonibus dux praeerat ad arma vir
impiger, cum Dagobertus rex Metensium (quod
Austrasiorum regnum nuncupauere) à viuente Clothar-
io constitutus patre, vicinam etiam Thuringorum pro-
uinciam tenebat. Bertoldus autem cum potentiam vici-
ni regis suspectam duceret, occasionem iamdudum que-
rebat eam imminuendi. Ortum est bellum, vt fit, inter
vicinos desinibus. Dagobertus copijs validis in Metensi-
um regione perarmatis, Rhenum traxit, ducturus in
hostem. Nec segnis Bertoldus Saxonum dux iamdudum
bellum sitiens, iuueni regi dux veteranus occurrit: Con-
seruntur manus: & graui vtrinque prælio multi cadūt.
Dagobertus acri certamine premitur ab opposito Saxo-
ne: vt decussa galea, partem cutatam capitis, cum ad-
herentibus capillis in terram demitteret: nec leuis erat
ictus, cuius impetu decidens iumento, regius iuuenis pro-
pè erat vt caperetur, si non proximorum fidelium mani-
bus eximeretur. Ergò attritis exercitus sui viribus, pau-
latim se retraxit rex Dagobertus, victoriam permittens
hosti: quæ tamen non paruo illi quoquè constabat. Insi-
nuat per nuncium Dagobertus patri, quo sint res in sta-
tu: orat quamprimum suppetias sibi ex Francia veni-
re. Pater, comperto, quo in periculo sit filius, raptim
contractis ex regno armis, & valido suorum conflato
exercitu, ipse proficiscitur filio venturus auxilio: &
transpositis copijs per Rhenum, magnis itineribus con-
tendit ad filium: & iunctis exercitibus vnà mouent in
hostem. Castratum tenebat ultra Visurgum, nunc & vi-
seram vocant: qui limes est veteris Saxoniae, hoc est,
Westphaliae, & eius quæ nunc nomen Saxonia retinet.
Habuit tamen etiam illa tempestate Saxonia prouinci-

am ultra Visurgum in Hercyniam ab olim: & eam
quam nuper stipendi vice promeruit ex Thuringia ab
rege Francorum Theoderico, cui tum, ut diximus, Sa-
xones militauere: in qua tum confederant vires ad pra-
lium collectae. Franci admotis flumini castris queque
suis, insolito triphdiauere clamore. Miratus, quid hoc
esset, Bertoldus, audit ab his, quos rerum hostilium
misit exploratores, venisse Clotharium Dagobertipa-
trem Francorum regem, cum nouis ad filium Fran-
corum militum copijs: Illa de re exhilaratos milites,
insolitum præferre clamorem, alacritatis indicem.
Mirum, inquit ille, si Francorum rex, quem nuper vita
functum ferebant, nunc ex mortuis redeat depugnare.
Dum parantur vtrinque prælio, nunciatur Clothario,
non credere Bertoldum adesse Francorum regem. Ad
ripam ergo rex proprius venit: & nudato cano capite,
quo insignis noscebatur, videndum se Saxonibus
præbuit. At Bertoldus rege conspecto, quem vita fun-
ctum audiérat, exclamat: Venisti yetulum caput, ca-
nūmque pecus venisti, iuuenum te armis iterū im-
micens. Franci autem, cùm moram facere vide-
rentur Saxones, concepta de recentibus viribus fidu-
tia, vel nauibus comparatis, aut vado (res enim in ob-
scuro est) fluuium transierunt: & inuasis Saxonibus
magna armorum contentione prælium conserunt: Ne-
seges restitere Saxones, diu aqua manu cum hosti-
bus confligentes. Sed vicit Francorum pertinax instan-
tia, propter innouatas & multiplicatas vires: ceſerē-
que Saxones hostibus victoram, cæso in medio pu-
gnantium agmine duce Bertoldo: Quid enim fac-
rent, sublato capite, membra? fuga sibi quisque con-
suluere. Sequuti Franci, omnem Saxoniae prouinciam

igni

igniferrōque vastauere : nec abiēre priūs, quām prodeuntes obuiām proceres, de pace agerent, quandō bello tanta moli impares viderentur. Summa fuit, ut Saxonia annuo Francis penso tributo, dominos ac maiores suos agnosceret. Tributum constituitur quingentorum boum, annua solutio. Hoc autem genus tributi, aut ei non dissimile in equis, quandoquāe Saxones persoluerunt Danię, cūm essent ab illis quoq; armis & viribus superati.

CAPVT XXXII.

STABAT hoc in rerum statu Saxonia non diū: nam ec-
dem regnante Francis Dagoberto, & wandalī, quos
nonnulli corrupto vocabulo & winalos dixēre, cūm adhue
vicinam tenerent prouinciam, quæ nūc terra Brunswic-
ensis est, cum vicinis ecclesiarum prædijs, disimulan-
tibus, nescio si etiam ad eam rem inuitantibus, Sa-
xonibus, vt per occasionem excuterent iugum Fran-
corum: irrupere in Thuringiam, tum Francis paren-
tem. Gens erat viribus non contemnda, exemplum
sequuta congenitilium suorum, qui sapè transito Rhe-
no, res magnas peregerunt: quod in & wandalia nostra
explicuimus. Sed tum Saxones, misso ad Dagobertum
Francorum regem nuncio, cum illo egerant, vt si armis
suis pellerent & winalos gentem & wandalorum de Fran-
corum prouincia, tributo liberi, & amici regis in reli-
quum tempus scriberētur. Accepere conditionem Fran-
ci: Saxonesque contractis ad eam rem armis, pro ar-
bitrio sponsonem impleuerunt: siue aperta vi, siue per
pactiōnes ageretur: obscurum enim permanxit, qua
via fieret, quod nulli tū in Saxonia scriptores haberentur,
& in Frācia gloriæ gentis inuidetur, nemo dignus
surē sati explicare. Sed tū Frācia per Saxones reddi-

E 4 ta est